

אָחו

הול

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

פליקס קריבין

מתוך הספר "מעשיות רבות ידע"

Феликс Кривин

из книги «Учёные сказки»

СТИХИ

שירים

adolf.goman@gmail.com

פליקס קריבין

(נולד בשנת 1928)

Содержание

О Феликсе Кривине

Архимед
Герострат
Диоген синопский
Дон-Кихот
Йорик
Ксантиппа
Мушкетеры
Негерои
Фауст

תוכן העניינים

[על פליקס קריבין](#)

[ארכימדס](#)
[הרוסטרטס](#)
[דיוגנס סינפי](#)
[דון קישוט](#)
[יוריק](#)
[קסנטיפה](#)
[מוסקטרים](#)
[הלא-גבורים](#)
[פאוסט](#)

על פליקס קריבין

פליקס קריבין – סופר ומשורר רוסי, מחבר יצירות הומוריסטיות מלאות מחשבות עמוקות.

הוא נולד בשנת 1928 למשפחה יהודית באוקראינה. לאחר סוף המלחמה העולמית השנייה, משפחתו עברה להתגורר בעיר איסמאיל, שם פליקס קריבין עבד כמכונאי, מגיה בעיתון במשמרת לילה (שם הופיעו שיריו הראשונים), פרשן ברדיו ומורה. משנת 1955 הוא גר בעיר אוז'גורוד ועבד בתור עורך בבית הוצאה לאור המקומי.

פליקס קריבין – חתן כמה פרסים בתחום הספרות. ב-1998 עלה לישראל, מתגורר בבאר-שבע.

הוא חיבר עשרות ספרים אשר יצאו לאור ברחבי ברה"מ החל משנות השישים. ב-2001 במוסקבה יצא לאור ספר "פליקס קריבין" בן 670 עמודים.

כבר קבצי המיניאטורות הראשונים שלו זכו לתשומת לב של המבקרים, אשר כתבו שיצירותיו בולטות ביכולת של המחבר להסתכל על כל דבר מצד לא מובן מאליו, לעתים קרובות פרדוקסלי, וכוחן טמון בקומפוזיציה דרוכה כמו קפיץ ותנועת הזמן נמרצת. ציינו גם רגישותו של פליקס קריבין לאפשרויות התמונות במילה.

Феликс Кривин

(стихотворения из книги "Учёные сказки", 1967г.)

Архимед

- Эй, что ты там чертишь на песке?
- Вычисляю. Знаете ли вы, что если
найти точку опоры, можно
перевернуть земной шар?
-Перевернуть земной шар? Ого, в
этой мыслишке кое-что есть!

Из древнего разговора

Не троньте, не троньте его кругов! Не троньте кругов Архимеда!..

Один из пришлых римлян-врагов с ученым вступает в беседу:

- К чему говорить о таком пустяке? - легат вопрошает с улыбкой.-
Ты строишь расчеты свои на песке,
на почве, особенно зыбкой.

Сказал - и услышал ответ старика:

- Солдат, вы меня извините. Но мудрость жива и в
сыпучих песках, а глупость - мертва и в граните.

- Ты, вижу, мастер красивых слов,- легат завершил беседу.- Старик,
я не трону твоих кругов.

Сказал - и убил Архимеда.

История мчится на всех парах, одни у нее заботы: уже архимеды
горят на кострах, восходят на эшафоты...

פליקס קריבין

(שירים מתוך הספר "מעשיות רבות-הידע", 1967)

אַרְכִּימֶדֶס

- הי! מה אתה משרטט שם על החול?
- אני מחשב. הידוע לך כי, אם
תמצא נקודת משען, תוכל להפוך
את כדור הארץ?
- להפוך את כדור הארץ? הו, אולי
במחשבה הפשוטה הזאת יש משהו!

משיחה עתיקה

אַסוּר לַגַּעַת בְּעִגּוּלִים, בְּעִגּוּלֵי אַרְכִּימֶדֶס!..

אַחַד מִנְּכָרִים, אוֹיְבִים-רוֹמָאִים פּוֹנֶה לְמַדְעוֹן בְּרִמָּז:

"אין טעם לדבר על העסק הזול." – התחיל הלגאט
ואמר כך:

"אתה מעלה חשובים על החול,
סוג בלתי-יציב של הקרקע."

אמר וְשׁוֹמֵעַ תְּשׁוּבָה: "אָדוּנִי,

(זקן מסתפל מלמטה)

חֹכְמָה, היא תְּחִיָּה גם בְּחֹל טוֹבְעִנִי,

טְפֹשׁוֹת – גם בְּשַׁחַם היא מֵתָה."

"אתה, כך נראה לי, אמן המלים." – משלים הלגאט בְּרִגְז. –
"זקן,

לא אגע בחשוב עגולים."

אמר וְהֵרַג אַרְכִּימֶדֶס.

Они, архимеды, кладут кирпичи, другим уступая победу...

И ныне, как прежде, над миром звучит:
НЕ ТРОНЬТЕ КРУГОВ АРХИМЕДА!

Герострат

А Герострат не верил в чудеса. Он их считал опасною причудой.
Великий храм сторел за полчаса, и от него осталась пепла гряда.

Храм Артемиды. Небывалый храм по совершенству линий
соразмерных. Его воздвигли смертные богам -
и этим чудом превзошли бессмертных.

Но Герострат не верил в чудеса, он знал всему действительную
цену. Он верил в то, что мог бы сделать
сам. А что он мог? Поджечь вот эти стены.

Не славолубец и не фантазер, а самый трезвый человек на
свете - вот он стоит. И смотрит на костер, который в мире
никому не светит.

Диоген синопский

Диоген получил квартиру.

הִסְטוֹרִיָּה רָצָה תוֹךְ זְמַן וּמְקוֹם, אוֹתָן בְּעִיּוֹת פּוֹתֶרֶת.
וְשׁוֹב אַרְכִּימֵדִים
עַל הַגְּרָדוֹם עוֹלִים, עַל הָאֵשׁ הַבוֹעֶרֶת...
הֵם רַק מְנִיחִים לְבָנִים. הַצְּבוּר יִכְנִיס אַחֲרַיִם לְשִׁיר אָפוֹס...
וְשׁוֹב קוֹל נִשְׁמָע מְכַל עֵבֶר:
אֲסוּר לְגַעַת בְּעַגּוּל אַרְכִּימֵדִס!

הם רק מניחים לבנים. הצביר יכניס אחריים לשיר אפוס...

ושוב קול נשמע מכל עבר:
אסור לגעת בעגול ארכימדס!

הרוֹסְטְרָטֵס

אך הרוֹסְטְרָטֵס בְּכַוֵּנוֹת חֶשֶׁב, כִּי נִס הוּא שְׁגֵעוֹן חֲשׂוֹד,
לְקוֹחַ מֵהַסֶּפֶר.
וּמִשׁוּם כֶּה מְקַדָּשׁ כְּבִיר נִשְׂרָף. בְּעַר חֲצִי-שָׁעָה, נִשְׂאָר
רַק תֵּל שֶׁל אֶפֶר.

מְקַדָּשׁ שֶׁל אֶפְרוֹדִיטָה, בֵּית מִדְּהִים
בִּיפִי וְשִׁכְלוֹל גְּזָרָה נִשְׁגָּבֶת,
שְׁבָנֵי-תְמוּתָה הַקִּימוּ לְאֵלִים – בְּדֶרֶךְ זֶה עָלוּ עַל בְּנֵי-אֱלֹמֹת.

אך הרוֹסְטְרָטֵס בָּז לְנִפְלְאוֹת,
לְכָל דְּבַר יָדַע מִחִיר לְקַבֵּעַ.
רַק בְּכַחוֹ בְּטַח, בְּלִי אֲשִׁלְיוֹת.
מֵה בְּכַחוֹ? בְּקִיר לְפִיד לְתַקַּע.

הוא לא רודף תהילה, הוֹזָה - לא כֶּה נִבְרָא;
אֵין בְּעוֹלָם כָּלוּ אָדָם יוֹתֵר פְּקָח. הִנֵּה הוּא שֵׁם עוֹמֵד,
צוֹפֵה בְּמִדּוּרָה, אֲשֶׁר לֹא מֵאִירָה הַדֶּרֶךְ.

דִּיּוֹגֵנִס סִינּוֹפִי

הוא זכה לדירת תפארת.

После тесной и душной бочки стал он барином и жуиром, перестал скучать в одиночку. Всем доволен, всем обеспечен, он усваивал новый опыт. Иногда у него под вечер собирались отцы Синопа. Те, что прежде его корили, те, что прежде смотрели косо...

И все чаще в своей квартире тосковал Диоген-философ.

И тогда, заперев квартиру, неумытый, в одной сорочке, шел к соседнему он трактиру.

Диогена тянуло к бочке...

Дон-Кихот

1

Говорят, что в самом конце Дон-Кихот все-таки женился на своей Дульцинее. Они продали Росинанта и купили себе козу. Коза дает два литра молока, но это, говорят, не предел. Говорят, бывают такие козм, которые дают в день до трех литров...

Впрочем, это только так говорят...

2

Санчо Панса, трезвый человек, человек не сердца, а расчета, вот уже подряд который век ходит на могилу Дон-Кихота.

И уже не бредом, не игрой обернулись мельничные крылья... Старый рыцарь - это был герой. А сегодня он лежит в могиле.

בעלים חבית כה דוחקת, הוא הפך לדמות מדברת, ופתח אישיות מפנקת.

מציד עד קבלת הקרב, התנסה בשנוי האפי. לפעמים אצלו לשעת ערב התכנסה אצולה סינופית. זו שקדם דברה אחרת, זו שקדם ראה בו פרוע...

חש תקופות בדירה מפארת דיוגן-פילוסוף געגוע.

אז סגר דירתו רבת-ערה. בכתנת, סתור כמו כבש, לפונדק סמוך חפש דרך.

לחבית נמשך דיוגנס...

דון קישוט

1

מספרים, שבסופו של דבר דון קישוט בכל זאת נשא את דולצינאה שלו לאשה. הם מכרו את רוסינגטה וקנו להם עז. העז נותנת שני ליטרים של חלב, אבל אומרים, שאין זה תחום. אומרים, שישנן כאלה עזים אשר נותנות עד שלושה ליטרים ליום.

עם כל זה, אלה רק מילים.

2

סנצ'ו פנסה לא איש רגשות, אלא איש זהיר, אדם פקח, כבד מאות שנים, מאות רבות, על קברו של דון קישוט צונח.

וכנפי הטחנה אכן לא משחק, חלום - עצוב הסבר, הוא היה גבור, אביר זקן. והיום שוכב בתוך הקבר.

Был старик до подвигов охоч, не в пример иным из молодежи. Он старался каждому помочь, а сегодня - кто ему поможет?

מעשי גבורה אהב, חלם.
(לא מפרת התכונה לנער.)
לעזר נסה הוא לכלם, - אין עזרה לו למרבה הצער.

Снесены доспехи на чердак, замки перестроены в хоромы. Старый рыцарь был большой чудак, а сегодня - мыслят по-другому...

השריון בעלית הגג, מצודה הפכה ארמון תפארת.
הזקן היה מוזר, חרג,
והיום בריות חושבות אחרת.

Видно, зря идалго прожил век, не стяжал он славы и почета...

כנראה, טעה הדלגו בגדול,
לא נחל תהילה, כבוד ורע...

Санчо Панса, трезвый человек, плачет на могиле Дон-Кихота.

סנצ'ו פנסה, איש קר כבכול, על קברו של דון קישוט דומע.

Йорик

יוריק

Мне хочется во времена Шекспира, где все решали шпага и рапира, где гордый Лир, властительный король, играл не выдающуюся роль; где Гамлет, хоть и долго колебался, но своего, однако, добивался; где храбрый Ричард среди бела дня мог предложить полцарства за коня; где клеветник и злопыхатель Яго марал людей, но не марал бумагу; где даже череп мертвого шута на мир глазницы пялил неспроста.

עדן שקספיר מושך אותי בלי הרף.
בו על הכל החליטו סיף וחרב,
בו מלך ליר גאה ושתלטני למעשה גלם תפקיד משני;
בו המלט אם כי הוא מתמהמה, אך להשיג מבוקשו יודע;
בו ריצ'רד האמיץ ללא הסוס חצי-מלכות הציע בעד סוס;
בו יגו מעליל נהג אחרת: אכן, השחיר בריות, אך לא השחיר מחברת;
וגלגלתו של הליצן לא סתם את ערבות עיניו לטשה על העולם.

Мне хочется во времена Шекспира. Я ровно в полночь выйду из квартиры, миную двор, пересеку проспект и - пошагаю... Так, из века в век, приду я к незнакомому порогу. Ссудит мне Шейлок денег на дорогу, а храбрый Ричард своего коня. Офелия, влюбленная в меня, протянет мне отточенную шпагу... И я поверю искренности Яго, я за него вступлюсь, презрев испуг. И друг Гораций, самый верный друг, меня сразит в жестоком поединке, чтобы потом справлять по мне поминки.

עדן שקספיר מושך אותי בלי הרף.
ועוד אצא את דירתי בערב כדי לעזב אותה לחלוטין.
אתחיל לצעד... כה, תוך מאות שנים, אגיע למפתן לי לא ידוע.
ועוד ילוח לי שילוק דמי סיוע, וריצ'רד האמיץ סוס יביא.
אופליה המאהבת בי תושיט לי סיף חד. ואמין ליגו
- אדם תמים, ישר, נטול כל אגו, ואגון עליו ללא מורא.
ידיד הורציו (כה תמיד נקרא)
ירצח אותי בזמן דו-קרב פאטאלי
כדי לערף אחר כה אזכרה לי.

И будет это долгое - Потом, в котором я успею позабыть, что

אך יהיה "אחר כה" ביותר, ובו אספיק לשכח לפחות,

выпало мне - быть или не быть? Героем - или попросту шутом?

מה בחלקי נפל – להיות או לא להיות?
גבור הייתי או ליצן-חצר?

Ксантиппа

Верная, примерная Ксантиппа, как ты любишь своего Сократа! Охраняешь ты его от гриппа, от друзей, от водки, от разврата, от больших и малых огорчений, от порывов, низких и высоких, от волнений, лишних впечатлений, от весьма опасных философий, от суждений, слишком справедливых, изречений, чересчур крылатых...
Любящая, добрая Ксантиппа, пожалей несчастного Сократа!

Мушкетеры

Бражники, задиры, смельчаки - словом, настоящие мужчины... Молодеют в зале старики, женщины вздыхают беспричинно.

Горбятся почтенные отцы: их мечты - увы! - не так богаты. Им бы хоть бы раз свести концы не клинков, а собственной зарплаты.

Но зовет их дивная страна, распрямляет согнутые спины,- потому что женщина, жена хочет рядом чувствовать мужчину.

Бой окончен. Выпито вино. Мир чудесный скрылся за экраном.

Женщины выходят из кино. Каждая уходит с д'Артаньяном.

קסנטיפה

את סוקרטס את כל כך אוהבת, רעית-מופת, שפחה נרצעת!
ואותו שומרת, מעכבת משקר, מחבר'ה, משפעת,
מעגמת נפשו, ממאהבת, התרגשות והסתה עוינת,
שאיפה שפלה וגם נשגבת, ומפילוסופיה מסכנת,
מדעה יותר מדי צודקת, מאמרות-כנף, מצחוק ובכי...

טובת-לב, קסנטיפה מחבבת, לסוקרטס האמלל הניחיל!

מוסקטרים

כל אחד שתין, קנטרן, אביר – בקצור, גברים ללא כל לכה...
באולם זקן מרגיש צעיר, הנשים נאנחות סתם ככה.

האבות מכבדים מתגבננים,
שאיתם – אבוי! – יותר מינורית:
לו יצליחו להפגיש קצים לא של הספות – של המשכרת.

אך מושכת ארץ רחוקה,
מזקיפה גו איש חמור הסבר,
פי אשה, רעיתו זקוקה להרגיש שהיא ליד הגבר.

קרב ויין נגמר. את העולם, כה נפלא, הסיר מסך קולנוע.

הנשים יוצאות מן האולם.
כל אחת – עם ד'ארטג'ון לזרוע.

Негерои

И в декабре не каждый декабрист. Трещит огонь, и веет летним духом. Вот так сидеть и законный свист, метельный свист ловить привычным ухом.

Сидеть и думать, что вокруг зима, что ветер гнет прохожих, как солому, поскольку им недостает ума в такую ночь не выходить из дома.

Подкинуть дров. Пижаму запахнуть. Лениво ложкой поболтать в стакане. Хлебнуть чайку. В газету заглянуть - какая там погода в Магадане?

И снова слушать законный свист. И задремать - до самого рассвета.

Ведь в декабре - не каждый декабрист.

Трещит огонь.

У нас в квартире - лето...

הלא-גבורים

גם בדצמבר לא כל איש הוא דקבריסט (*).
בווערת איש באח, חם קיץ מפזרת. לשבת כה, להאזין:
ביתר שאת בחוץ שורקת סערה גוברת.

לחשב שקר ברחוב ושלג נערם,
כמו קש כופפת רוח עוברי אחר,
מפני ששכל אין להם דים, כדי שבליל הם לא יצאו לדרך.

לאח לתת עצים אם יתרוקן. פיג'מה להדק. בעצלתים
לבחש בכוס, עתון...
להתעדכן על קר בצפון סביר לפני יומים.

להרדם, אולי לזקוף התריס.
בווערת איש מאחורי החיץ...

גם בדצמבר לא כל איש הוא דקבריסט

אין מה לחשש.

בדירתנו - קיץ.

(* דקבריסט (דצמבריסט) – איש אצולה רוסית פרוגרסיבית
שמרדה על הצאר בסנקט-פטרבורג בדצמבר 1825.

Фауст

1

Над землей повисло небо - просто воздух. И зажглись на небе звезды - миф и небыль, след вселенского пожара, свет летучий... Но закрыли звезды тучи - сгустки пара. Слышишь чей-то стон и шепот? Это ветер. Что осталось нам на свете? Только опыт. Нам осталась непокорность заблуждению. Нам остался

פאוסט

1

הרקיע שתלוי למעלה - סתם אויר; הכוכב בתוך שמים - מיתוס, הבל, שאריות שרפת תבל, קרינה חולפת... והעננים שמכסים רקיע - אד סמיה. ואם גניחות, רשרוש שמעת - זוהי רוח.

מה נשאר לנו? רק נסיון שלנו,
וסרוב להכניע לשטות של פעם. ונשאר חפוש נצחי - ספק כאפי,

вечный поиск - дух сомнения.

И еще осталась вера в миф и небыль. В то, что наша атмосфера - это небо. Что космические искры - это звезды...

Нам остались наши мысли - свет и воздух.

2

- Доктор Фауст, хватит философии, и давайте говорить всерьез!

Мефистофель повернулся в профиль, чтобы резче обозначить хвост.

Все темнее становилась темень, за окном неслышно притаясь. За окном невидимое время уносило жизнь - за часом час. И в старинном кресле - неподвижен - близоруко щурился на свет доктор Фауст, маг и чернокнижник, утомленный старый человек.

- Доктор Фауст, будьте оптимистом, у меня для вас в запасе жизнь. Двести лет... пожалуй, даже триста - за здоровый этот оптимизм!

Что он хочет, этот бес нечистый, этот полудемон, полушут?

- Не ищите, Фауст, вечных истин. Истины к добру не приведут... Мало ли иллюзий есть прекрасных? Доктор Фауст, ну же, откажись!

Гаснут звезды. В доме свечи гаснут. В старом кресле угасает жизнь.

וְנִשְׁאַרְתְּ אֶמוּנָה בְּמִיתוֹס, הַבֵּל. אֶמוּנָה שְׁאֵט מוֹסְפָּרָה הִיא – רִקִּיעַ, וְזִיקִים בְּתוֹךְ הַקּוֹסְמוֹס – כּוֹכְבֵינוּ...
וְנִשְׁאַר כְּמוֹ אוֹר, אֲוִיר – שְׂרַעְפָּךְ שְׁלֵנוּ.

2

- דוֹקטוֹר פֶּאוּסְט, דִּי לְפִילוֹסוֹפִיָה,
הִבָּה נִדְבָר בְּרִצִּינוֹת!

שֶׁד מְפִיסְטוֹ מִפְּנֵה לּוֹ פְּרוֹפִיל, וְזָנְבוּ מוּבֹלֵט בְּבִהִירוֹת.

חֲשֵׁכָה שָׁל לִילָה מְעֵרְפֶלֶת נַעֲשִׂית בְּחוּץ יוֹתֵר קָשָׁה. וּבְחוּץ הַזְּמַן, שְׂאִין מְרָאָה לּוֹ, מְקַצֵּר חַיִּים – שְׂעָה שְׂעָה.
בְּכוֹרֶסָה שְׁחוּקָה כְּלוֹ טְבוּעַ, קָצֵר רוֹאֵי יוֹשֵׁב זָקֵן עַיִף בְּסִפְרִים שָׁל הַקְּסָמִים שְׂקוּעַ – דוֹקטוֹר פֶּאוּסְט, מִגּ וּמְכַשֵּׁף.

- דוֹקטוֹר פֶּאוּסְט, נוּ, הֲיֵיהּ אוֹפְטִימִי, יֵשׁ לִי בְּשִׁבִילָךְ מִתַּת טְרִי:
שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת שָׁנִים (וּבְלִי מִדַּע אֲלֵכִימִי)
עֲבוֹר אוֹפְטִימִזְם פְּשׁוּט בְּרִיא!

מֵה רוֹצֵה הוּא, שֶׁד טֵמָא, מֵר-רֶצַח, חֲצִי-דִימוֹן וְחֲצִי-לִיָּצָן?

- אֵל נָא תְחַפֵּשׂ אֶמֶת לְנֶצַח. אֶמִיתוֹת לֹא מוֹלִיכוֹת לַגֵּן...
כְּמֵה הַשְּׁלִיּוֹת יֵשׁ, שֶׁד יוֹדֵעַ! דוֹקטוֹר פֶּאוּסְט, נוּ הִסָּכֶם, וַתֵּר!

כּוֹכְבִים כְּבִים, בְּבֵית אוֹר גּוֹעַ. בְּכוֹרֶסָה חַיִּים כְּבִים כְּמוֹ נֵר.